

Aleg. 1641

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego nad sprawozdaniem Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok 1900/901.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego, podnosząc normalny rozwój zakładu Czernichowskiego, nadmienia również o zarządzeniach, które w ciągu ubiegłego roku uznał za potrzebne wydać, aby frekwencyę w zakładzie podnieść i polepszyć warunki higieniczne wychowania.

Zaznaczając, że w roku szkolnym 1900/901 frekwencya w porównaniu z rokiem poprzednim nie powiększyła się a nawet liczba nowozapisanych uczniów obniżyła się z 18-tu na 15-tu mimo znacznej ilości 54-eh podań o przyjęcie na I. rok — Wydział krajowy w swem sprawozdaniu wskazuje jako główny powód tak zmniejszonej frekwencyi obowiązujące przepisy, które maksimum wieku kandydata na nieprzekraczalny rok 18-ty jako warunek przyjęcia określają.

Powodując się zdaniem dyrekcji, która to zmniejszenie się frekwencyi w najczęstszych wypadkach temu warunkowi przypisuje i jego uchylenie zaleca, Wydział krajowy reskryptem z dnia 15. listopada 1901 przychylił się do tego zdania i zmienił odnośny ustęp, rozszerzając warunek przyjęcia aż do nieprzekroczonego 20-go roku życia.

W dalszym ustępie tego sprawozdania zrobiono wprawdzie zastrzeżenie, że z prawa tego korzystać będą tylko jednostki ze wszech miar zasługujące na przyjęcie do zakładu, niemniej jednak zastrzeżenie to zdaje się zawsze pozostawiać wyższość regule nad wyjątkiem, gdy ten tylko przy bardzo rzadkiem zastosowaniu mógłby być usprawiedliwionym, jak na przykład przy przyjęciu ucznia, któryby niewątpliwą wartością moralną za wzór młodszym kolegom mógł służyć.

Powołując się na rozporządzenie Wydziału krajowego z dnia 22. listopada 1898 wydane po zaburzeniach w r. 1897, w któremto rozporządzeniu surowo zabroniono Dyrekcji przyjmować na rok I. uczniów z przekroczonym 18-tym rokiem życia, Komisya gospodarstwa krajowego w swych sprawozdaniach z dnia 23. stycznia 1898 i w następnem z dnia 14. marca 1899, a zwłaszcza w tem ostatniem dała niedwuznaczny wyraz swemu zapatrywaniu, umieszczając w nich ustępy odnoszące się do wieku kandydatów z dość obszernym poglądem na tę kwestyę.

Odwołując się do treści wymienionych sprawozdań, Komisya gospodarstwa krajowego wyrażone w nich zdanie w całej pełni podtrzymuje i wyraża nadzieję, że Wydział krajowy uwzględniając słuszne motywa zużytkować je zechce.

Ułatwienia w innym kierunku, o których mowa w sprawozdaniu Wydziału krajowego, mogą niezawodnie wpłynąć na podniesienie frekwencyi. Dalsze ustalanie się stosunków normalnych — zacierając pamięć dawnych nieporządków — stanowić będzie również siłę przyciągającą dla rodziców, którzy przy kształceniu fachowem pragną dla swych synów znaleźć równocześnie w Zakładzie Czernichowskim miejsce uzupełniającego wychowania moralnego.

Wprowadzenie do programu nauki higieny i pomocy w nagłych wypadkach tak pożytecznej w zawodzie rolniczym uważać należy za bardzo korzystne uzupeł-

nienie nauk a drobny wydatek 200 koron rocznie niema znaczenia wobec pożytku, który przynieść może.

Roboty inwestycyjne będące na ukończeniu zamkną już prawdopodobnie szereg wydatków, które od wielu lat ciążyły na budżecie krajowym, stanowiąc dowód wielkiej ofiarności kraju na rzecz tego zakładu. Komisya gospodarstwa krajowego wyraża też nadzieję, że w przyszłości nie będą się ponawiać błędy, które zmuszają do burzenia kosztownych urządzeń i do nowych wydatków, jak to miało miejsce przy urządzeniu ogrzewania, rozkładzie poszczególnych ubikacyi i t. p.

Urządzenie i wyposażenie zakładu Czernichowskiego odpowiadające wszelkim wymogom pedagogicznym i higienicznym muszą wzbudzać ufność w dobrą przyszłość, — bo gdy wszelkie warunki służące potrzebom wychowania zostały spełnione, można też mieć nieplonną nadzieję, że ci, którym powierzono kierownictwo zakładu i wychowanie młodzieży, zaszczytne swe zadanie spełnią w zupełności, przyczyniając się tem samem do zapewnienia szkole Czernichowskiej sławy wzorowego zakładu.

Zamykając swe sprawozdanie na powyższych uwagach, Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajo-
wej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.

Przewodniczący:

Gorayski.

Sprawozdawca:

F. Vivien.